

Державна податкова
служба України

Головне управління ДПС у Чернігівській області

До уваги платників ПДВ

ГУ ДПС у Чернігівській області звертає увагу платників податку, діяльність яких повністю або частково пов'язана із постачанням товарів/послуг (послуги освіти, медичні послуги тощо), операції з постачання яких не оподатковуються ПДВ (звільнені, не є об'єктом оподаткування ПДВ).

Якщо бюджетна установа зареєстрована платником ПДВ, то для такої установи діють загальні правила оподаткування та обліку ПДВ. Бюджетні установи можуть здійснювати діяльність, пов'язану, зокрема, з наданням платних послуг, які звільнені від оподаткування ПДВ, постачанням товарів/послуг, що оподатковуються ПДВ, та провадити діяльність, що фінансується за рахунок бюджету і не вважається господарською, оскільки спрямована не на отримання доходів, а на виконання законодавчо визначених функцій установи. Правові основи оподаткування ПДВ встановлено розділом V та підрозділом 2 розділу XX Податкового кодексу України (далі - Кодекс).

Правила формування податкових зобов'язань і податкового кредиту з ПДВ та складання податкових накладних / розрахунків коригування до податкових накладних і їх реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі - ЄРПН) встановлено статтями 187, 198 і 201 розділу V Кодексу та є обов'язковими для всіх платників ПДВ незалежно від того, яку форму правління має платник (приватна, державна, комунальна) та які операції здійснює платник (звільнені від оподаткування ПДВ, оподатковувані).

Так, пунктом 187.1 статті 187 розділу V Кодексу визначено, що датою виникнення податкових зобов'язань з ПДВ за операціями з постачання товарів/послуг є дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

- а) дата зарахування коштів від покупця/замовника;
- б) дата відвантаження товарів/надання послуг.

При цьому, пунктом 187.7 статті 187 розділу V Кодексу визначено, що датою виникнення податкових зобов'язань у разі постачання товарів/послуг з оплатою за рахунок бюджетних коштів є дата зарахування таких коштів на рахунок платника податку в банку / небанківському надавачу платіжних послуг або дата отримання відповідної компенсації у будь-якій іншій формі, включаючи зменшення заборгованості такого платника податку за його зобов'язаннями перед бюджетом.

При здійсненні операцій з постачання товарів/послуг (у тому числі звільнених від оподаткування ПДВ) платник податку зобов'язаний, відповідно до пунктів 201.1 та 201.3 статті 201 розділу V

Кодексу, скласти податкову накладну та зареєструвати її в ЄРПН у встановлений Кодексу термін.

Відповідно до пункту 198.3 статті 198 розділу V Кодексу нарахування податкового кредиту здійснюється незалежно від того, чи такі товари/послуги та основні фонди почали використовуватися в оподатковуваних операціях у межах провадження господарської діяльності платника податку протягом звітного податкового періоду, а також від того, чи здійснював платник податку оподатковувані операції протягом такого звітного податкового періоду.

Для покупця товарів/послуг підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту, є податкова накладна, складена та зареєстрована в ЄРПН платником податку, який здійснює операції з постачання товарів/послуг (пункт 201.10 статті 201 розділу V Кодексу).

Тобто, якщо бюджетна установа - платник ПДВ здійснювала операції з придбання товарів/послуг, то незалежно від того, в яких операціях вони використовуються, вона має дотримуватись вимог Кодексу щодо віднесення всіх сум отриманого ПДВ до податкового кредиту. Відповідно - суми ПДВ за отриманими та зареєстрованими в ЄРПН податковими накладними повинні відображатися у відповідному розділі податкової декларації з ПДВ незалежно від напрямку (операцій) використання таких придбаних товарів/послуг.

В той же час слід мати на увазі, що за товарами/послугами, необоротними активами, придбаними/виготовленими з ПДВ для їх використання в операціях, звільнених від оподаткування ПДВ, платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання згідно з пунктом 198.5 статті 198 розділу V Кодексу. База оподаткування в такому випадку визначається відповідно до пункту 189.1 статті 189 розділу V Кодексу.

У разі якщо придбані та/або виготовлені товари/послуги, необоротні активи частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково - ні, платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання згідно з пунктом 199.1 статті 199 розділу V Кодексу. База оподаткування в такому випадку також визначається відповідно до пункту 189.1 статті 189 розділу V Кодексу.

При нарахуванні податкових зобов'язань згідно з пунктами 198.5 статті 198 та 199.1 статті 199 розділу V Кодексу платник податку зобов'язаний скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в ЄРПН на суму нарахованих податкових зобов'язань окремо по кожному пункту зведені податкові накладні.

Отже, якщо платники використовують (повністю чи частково) придбані товари/послуги в операціях, звільнених від оподаткування ПДВ, то у них виникає обов'язок нарахувати податкові зобов'язання відповідно до пункту 198.5 статті 198 / пункту 199.1 статті 199 розділу V Кодексу та скласти і зареєструвати в ЄРПН відповідні податкові накладні у встановлений Кодексом термін.

Так, у разі якщо придбані платником ПДВ товари/послуги, за якими суми податку були включені до складу податкового кредиту, призначаються для використання або починають використовуватися у звільнених від оподаткування ПДВ операціях, то у такого платника податку (у тому числі якщо такі придбані товари/послуги оплачені за

рахунок бюджетних коштів) виникає обов'язок щодо нарахування податкових зобов'язань з ПДВ за правилами, визначеними пунктом 198.5 статті 198 розділу V Кодексу.

Також за нормами цих статей бюджетні установи нараховують податкові зобов'язання по товарах/послугах, використаних в неоподатковуваних операціях (в діяльності, що фінансується за рахунок бюджету і не вважається господарською, та спрямована на виконання законодавчо визначених функцій установи).

У разі якщо придбані платником ПДВ товари/послуги, за якими суми податку були включені до складу податкового кредиту, використовуються частково в оподатковуваних ПДВ (надання нерухомого майна в оренду) і частково - в звільнених від оподаткування ПДВ та тих, що не оподатковуються ПДВ, операціях, то у такого платника податку виникає обов'язок щодо нарахування податкових зобов'язань з ПДВ за правилами, визначеними пунктом 199.1 статті 199 розділу V Кодексу.

Таким чином ГУ ДПС у Чернігівській області вважає за необхідне додатково звернути увагу платників на наступне.

При придбанні товарів/послуг, які одночасно використовуються в оподатковуваних і звільнених від оподаткування операціях, формування податкового кредиту здійснюється виходячи з усього обсягу придбання на підставі зареєстрованих в ЄРПН податкових накладних.

Надалі, незалежно від того, сформовано платником податку-покупцем податковий кредит, чи ні, у такого платника податку за наявності зареєстрованих в ЄРПН постачальником податкових накладних виникає обов'язок нарахування податкових зобов'язань відповідно до пункту 198.5 статті 198 розділу V Кодексу (якщо такі товари/послуги використано в звільнених від оподаткування ПДВ операціях повністю), або відповідно до пункту 199.1 статті 199 розділу V Кодексу (якщо такі товари/послуги частково використано в звільнених від оподаткування ПДВ операціях, а частково - в оподатковуваних).

Податкові накладні, складені у зв'язку з нарахуванням таких податкових зобов'язань, підлягають обов'язковій реєстрації в ЄРПН у встановлені Кодексом терміни.

У разі порушення терміну реєстрації (відсутності реєстрації) в ЄРПН таких податкових накладних застосовуються штрафи, передбачені Кодексом для несвоєчасної (відсутності) реєстрації податкових накладних в ЄРПН.

Контакт-центр ДПС України: 0-800-501-007. Сервіс "Пульс" 0800-501-007.

Вебпортал ДПС: <https://tax.gov.ua/>, субсайт Головного управління ДПС

у Чернігівській області: <https://ch.tax.gov.ua/>.

14000, Чернігів, вул. Ремісника, 11, тел.: (0462) 652-300